

DECIZIA (UE) 2017/985 A CONSILIULUI**din 8 august 2016****de notificare a Portugaliei în vederea adoptării unor măsuri de reducere a deficitului considerate necesare pentru remedierea situației de deficit excesiv**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 126 alineatul (9),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 126 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), statele membre trebuie să evite deficitele publice excesive.
- (2) Pactul de stabilitate și de creștere are la bază obiectivul unor finanțe publice solide ca mijloc de consolidare a condițiilor pentru stabilitatea prețurilor și pentru o creștere susținută și durabilă, care să contribuie la crearea de locuri de muncă. Pactul de stabilitate și de creștere include Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului ⁽¹⁾, care a fost adoptat cu scopul de a stimula corectarea rapidă a deficitelor publice excesive.
- (3) La 2 decembrie 2009, Consiliul a decis, în conformitate cu articolul 126 alineatul (6) din TFUE, că în Portugalia există un deficit excesiv și, în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE și al articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, a emis o recomandare pentru corectarea deficitului excesiv până cel târziu în 2013. În urma solicitării autorităților portugheze de a beneficia de asistență financiară din partea Uniunii, a statelor membre a căror monedă este euro și a Fondului Monetar Internațional (FMI), Consiliul a acordat Portugaliei asistență financiară ⁽²⁾. Memorandumul de înțelegere privind condițiile specifice de politică economică (denumit în continuare „memorandumul de înțelegere”) dintre Comisie și autoritățile portugheze a fost semnat la 17 mai 2011. De atunci, Consiliul a adresat Portugaliei două noi recomandări, pe baza articolului 126 alineatul (7) din TFUE (la 9 octombrie 2012 și la 21 iunie 2013), prelungind termenul pentru corectarea deficitului excesiv până în 2014 și, respectiv, 2015. În ambele recomandări, Consiliul a considerat că Portugalia luase măsuri eficiente, însă că finanțele publice avuseseră avut mult de suferit din cauza unor evenimente economice negative neprevăzute ⁽³⁾.
- (4) În conformitate cu articolul 126 alineatul (8) din TFUE, Consiliul a decis, la 12 iulie 2016, că Portugalia nu luase măsuri eficiente în urma recomandării Consiliului din 21 iunie 2013.
- (5) Dacă datele efective furnizate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 479/2009 indică faptul că un stat membru participant nu a corectat un deficit excesiv în termenii specificate într-o recomandare emisă în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE, Consiliul ar trebui să adopte imediat o decizie în temeiul articolului 126 alineatul (9) din TFUE.
- (6) Previzunile Comisiei din primăvara anului 2016 estimează o redresare moderată a economiei portugheze. În 2016, se preconizează că PIB-ul real va crește cu 1,5 %, în același ritm ca și în 2015, această creștere datorându-se în principal cererii interne pe fondul unor dezechilibre macroeconomice încă mari. Se așteaptă o încetinire a consumului privat în 2016 din cauza creșterii impozitelor indirecte și a unei ușoare redresări a inflației prețurilor la energie. Nu se preconizează că revigorarea puternică a consumului de bunuri de folosință îndelungată înregistrată în prima jumătate a anului 2015 va fi menținută pe termen mediu, deoarece se estimează

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L 209, 2.8.1997, p. 6).

⁽²⁾ Decizia de punere în aplicare 2011/344/UE a Consiliului din 30 mai 2011 privind acordarea de asistență financiară din partea Uniunii pentru Portugalia (JO L 159, 17.6.2011, p. 88).

⁽³⁾ Toate documentele referitoare la procedura de deficit excesiv pentru Portugalia pot fi consultate la adresa: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/portugal_en.htm

că presiunea exercitată asupra economiilor gospodăriilor de nivelurile încă ridicate ale șomajului și ale datoriei va continua să crească. Investițiile întreprinderilor au scăzut deja în mod semnificativ în a doua jumătate a anului 2015, iar în viitorul apropiat nu este de așteptat o reluare a creșterii lor anterioare, în ciuda unei rate de utilizare a capacității destul de ridicate. Se anticipează că investițiile totale își vor accelera într-o anumită măsură ritmul în 2017, datorită sprijinului oferit de fondurile structurale ale UE și îmbunătățirii condițiilor de finanțare. Se estimează o creștere a exporturilor în concordanță cu cererea externă, însă se așteaptă că importurile vor depăși în continuare exporturile. În consecință, potrivit estimărilor, contribuția exportului net la creșterea PIB-ului va rămâne ușor negativă, deși va fi semnificativ mai mare decât cea din 2015. Se așteaptă o creștere a ratei inflației IAPC până la 0,7 % în 2016, determinată în principal de creșterea impozitelor indirecte. Deși riscurile de regres care amenință perspectivele au crescut de la publicarea previziunilor de primăvară, datele referitoare la primul trimestru al anului 2016 și informațiile preliminare privind al doilea trimestru confirmă, per total, perspectivele din previziunile pentru restul anului.

- (7) Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016, se așteaptă că deficitul public general va scădea la 2,7 % din PIB în 2016. Bugetul pe 2016, care a intrat în vigoare la 31 martie 2016, are ca obiectiv un deficit de 2,2 % din PIB, fapt ce a fost confirmat în Programul de stabilitate pentru 2016. Diferența dintre obiectivul guvernului și previziunile Comisiei se datorează scenariului macroeconomic mai puțin optimist al Comisiei, care prevede venituri fiscale mai mici și cheltuieli sociale mai mari, precum și evaluării mai conservatoare, realizate de Comisie, a rezultatelor anumitor măsuri de consolidare, în special în ceea ce privește economiile planificate la nivelul consumului intermediar și al altor cheltuieli curente. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2016 preconizează scăderea în continuare a deficitului public până la 2,3 % din PIB în 2017. Îmbunătățirea estimată se datorează în mare parte unei operațiuni cu caracter excepțional având efect favorabil asupra deficitului și reprezentând aproximativ $\frac{1}{4}$ % din PIB, legată de recuperarea preconizată a garanției bancare acordate Banco Privado Português (BPP). Ținând cont de acest impact bugetar cu caracter excepțional, deficitul ar trebui estimat la 2,6 % din PIB în 2017. Pe baza evaluării realizate de Comisie a rezultatelor măsurilor indicate în bugetul pe 2016 și în programul de stabilitate pentru 2016, se estimează că deficitul structural se va deteriora cu $\frac{1}{4}$ % din PIB pe an în 2016 și în 2017, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016.
- (8) Ponderea datoriei publice brute în PIB s-a stabilizat în linii mari în cursul perioadei 2013-2015, ajungând la 129,2 % în 2013, la 130,2 % în 2014 și la 129,0 % în 2015. Ținând seama de ajustările stoc-flux semnificative cu efect de reducere a datoriei din 2016 și de menținerea excedentelor primare, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016, ponderea datoriei va scădea la 126 % din PIB în 2016 și, ulterior, la 124,5 % din PIB în 2017. Portugalia nu pare să se confrunte cu riscuri considerabile de presiune bugetară pe termen scurt, deși dificultățile pe termen scurt nu sunt totuși excluse (acestea rezultând din datoria publică brută și netă, necesarul brut de finanțare, poziția investițională internațională netă, precum și din nivelul și variația ponderii creditelor neperformante sau din nevoile de capital generale din sistemul bancar). Cu toate acestea, pe termen mediu, riscurile par a fi semnificative, din cauza nivelului ridicat de îndatorare și a gradului ridicat de sensibilitate a ratei datoriei la eventualele majorări ale ratei dobânzii și la posibilele șocuri de creștere nominală negativă. Pe termen lung, dacă soldurile primare structurale sunt menținute în mod constant la un nivel adecvat, riscurile în materie de sustenabilitate par a fi scăzute datorită reformelor pensiilor puse în aplicare în trecut.
- (9) În cadrul măsurilor de politică fiscală luate în bugetul pe 2016, deficitul public urmează să scadă sub 3 % din PIB în 2016. Cu toate acestea, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016, marja de siguranță împotriva depășirii valorii de referință din tratat este mică. În contextul unor incertitudini mari privind evoluțiile economice și bugetare, obiectivele bugetare recomandate pentru anul de corectare ar trebui să fie stabilite la un nivel net inferior valorii de referință de 3 % din PIB prevăzute în tratat, pentru a garanta o corectare durabilă a situației de deficit excesiv în termenul prevăzut.
- (10) În conformitate cu articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, în decizia sa de a notifica statul membru în vederea luării unor măsuri de reducere a deficitului în conformitate cu articolul 126 alineatul (9) din TFUE, Consiliul solicită statului membru să îndeplinească obiective bugetare anuale care să permită, conform previziunilor care stau la baza notificării, o îmbunătățire anuală cu cel puțin 0,5 % din PIB ca valoare de referință, a soldului său ajustat ciclic, din care se deduc măsurile cu caracter excepțional și cele temporare. Întrucât respectiva decizie se adoptă în a doua jumătate a anului și luând în considerare actualele estimări ale Comisiei din previziunile de primăvară, este necesar să se garanteze că soldul structural va rămâne neschimbat în 2016, pentru a se asigura o marjă de siguranță suficientă pentru o corecție durabilă a deficitului excesiv.
- (11) Prin urmare, o traiectorie de ajustare credibilă și sustenabilă ar impune Portugaliei să atingă un deficit public general de 2,5 % din PIB în 2016, ceea ce corespunde unui sold structural neschimbat față de 2015. Aceste obiective bugetare țin seama de necesitatea de a compensa efectele secundare ale consolidării fiscale asupra finanțelor publice, legate de impactul acesteia asupra economiei în sens mai larg.
- (12) Obiectivul de deficit determinat de traiectoria de ajustare propusă nu ține cont de posibilul efect bugetar direct al eventualelor măsuri de sprijinire a băncilor în a doua jumătate a anului 2016. Acest lucru se explică printr-o mare incertitudine legată de punerea efectivă în aplicare și înregistrarea statistică a respectivelor măsuri și deci de impactul posibil al acestora asupra deficitului și a datoriei. Eventualele măsuri de sprijinire a sectorului bancar ar trebui să aibă drept scop limitarea impactului bugetar la strictul necesar pentru a asigura sustenabilitatea datoriei.

- (13) Pentru a îndeplini obiectivele bugetare care decurg din traiectoria de ajustare propusă, sunt considerate necesare măsuri de consolidare suplimentare cu un impact estimat de 0,25 % din PIB în 2016, având în vedere de asemenea deteriorarea structurală identificată în previziunile Comisiei din primăvara anului 2016. În special, Portugalia trebuie să pună în aplicare măsurile prevăzute în bugetul pe 2016, precum și mecanismul de control al cheltuielilor pentru achiziționarea de bunuri și servicii, mecanism evidențiat în prezent în Programul de stabilitate pentru 2016. Aceste economii ar trebui să fie completate cu alte măsuri de natură structurală, care ar putea să se axeze pe partea de venituri, vizând creșterea veniturilor din impozitarea indirectă prin extinderea bazei de impozitare și reducerea cheltuielilor fiscale. O modalitate de a realiza acest lucru ar putea fi ajustarea utilizării încă răspândite a cotelor reduse de TVA.
- (14) În plus, Portugalia ar trebui să își consolideze reformele structurale menite să stimuleze competitivitatea și creșterea durabilă pe termen lung, conform recomandărilor Consiliului adresate Portugaliei în contextul Semestrului european, în special cele legate de corectarea dezechilibrelor macroeconomice excesive ale țării. Mai exact, sunt necesare măsuri bugetare structurale suplimentare pentru a consolida reziliența finanțelor publice ale Portugaliei. Punerea în aplicare la timp și cu strictețe a Legii-cadru a bugetului revizuite și a Legii privind controlul angajamentelor, precum și efectuarea unor îmbunătățiri suplimentare în ceea ce privește colectarea veniturilor și controlul cheltuielilor pot contribui în mod semnificativ la atingerea și menținerea unei poziții bugetare sănătoase. Portugalia trebuie să prezinte un calendar clar și să pună în aplicare măsuri pentru a lichida integral restanțele și a îmbunătăți eficiența sistemului său de sănătate, pentru a reduce dependența de transferuri bugetare a sistemului de pensii și pentru a asigura economii bugetare în restructurarea întreprinderilor de stat.
- (15) În conformitate cu articolul 126 alineatul (9) din TFUE, Consiliul poate, ca parte a deciziei sale de notificare în temeiul respectivei prevederi, să ceară statului membru în cauză să prezinte rapoarte privind efortul de ajustare potrivit unui calendar precis. În conformitate cu articolul 5 alineatul (1a) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, raportul statului membru trebuie să includă obiectivele privind cheltuielile și veniturile publice și să precizeze măsurile de politică bugetară atât de pe partea de cheltuieli, cât și de pe partea de venituri, precum și informațiile referitoare la acțiunile de politică întreprinse ca răspuns la recomandările specifice ale Consiliului. Pentru a facilita monitorizarea termenului-limită pentru conformarea cu recomandările cuprinse în prezenta decizie, precum și a termenului-limită pentru corectarea deficitului excesiv, Portugalia ar trebui să prezinte un astfel de raport înainte de 15 octombrie 2016, simultan cu proiectul său de plan bugetar pentru 2017.
- (16) În același termen, și anume 15 octombrie 2016, Portugalia ar trebui, de asemenea, să prezinte un program de parteneriat economic, în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) și articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 473/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾. Programul de parteneriat economic ar trebui să descrie măsurile de politică și reformele structurale necesare pentru asigurarea unei corectări eficiente și durabile a deficitului excesiv, să constituie o dezvoltare a programului național de reformă și a programului de stabilitate și să ia pe deplin în considerare recomandările Consiliului referitoare la punerea în aplicare a orientărilor integrate privind politica economică și politica de ocupare a forței de muncă.
- (17) Portugalia ar trebui, de asemenea, să prezinte un raport Comisiei și Comitetului economic și financiar, după cum prevede articolul 10 din Regulamentul (UE) nr. 473/2013, în conformitate cu specificațiile prevăzute în Regulamentul delegat (UE) nr. 877/2013 al Comisiei ⁽²⁾. Raportul ar trebui să fie prezentat pentru prima oară până la 15 ianuarie 2017 și ulterior o dată la trei luni,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

- (1) Portugalia trebuie să pună capăt situației actuale de deficit excesiv până în 2016.
- (2) Portugalia trebuie să reducă deficitul public general la 2,5 % din PIB în 2016. Acest obiectiv nu ține cont de efectul direct al eventualelor măsuri de sprijinire a băncilor. Această îmbunătățire a deficitului public este coerentă cu un sold structural neschimbat față de 2015, pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016. De asemenea, Portugalia trebuie să utilizeze toate câștigurile excepționale pentru a accelera reducerea deficitului și a datoriei.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 473/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind dispozițiile comune pentru monitorizarea și evaluarea proiectelor de planuri bugetare și pentru asigurarea corectării deficitelor excesive ale statelor membre din zona euro (JO L 140, 27.5.2013, p. 11).

⁽²⁾ Regulamentul delegat (UE) nr. 877/2013 al Comisiei din 27 iunie 2013 de completare a Regulamentului (UE) nr. 473/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind dispozițiile comune pentru monitorizarea și evaluarea proiectelor de planuri bugetare și pentru asigurarea corectării deficitelor excesive ale statelor membre din zona euro (JO L 244, 13.9.2013, p. 23).

(3) În plus față de economiile deja incluse în previziunile Comisiei din primăvara anului 2016, Portugalia trebuie să adopte și să pună integral în aplicare măsuri de consolidare în valoare de 0,25 % din PIB în 2016. În special, Portugalia trebuie să pună în aplicare integral măsurile de consolidare cuprinse în bugetul pe 2016, inclusiv controlul cheltuielilor suplimentare pentru achiziționarea de bunuri și servicii, control evidențiat în programul de stabilitate. Portugalia trebuie să completeze aceste economii cu măsuri suplimentare de natură structurală, pentru a realiza efortul structural recomandat.

(4) Portugalia trebuie să fie pregătită să adopte măsuri suplimentare, în caz de materializare a riscurilor la adresa planurilor bugetare. Măsurile de consolidare fiscală trebuie să asigure o îmbunătățire durabilă a soldului bugetului general, într-o manieră favorabilă creșterii.

(5) Pentru a asigura o îmbunătățire durabilă a finanțelor publice, Portugalia trebuie să pună în aplicare cu strictețe Legea-cadru a bugetului și Legea privind controlul angajamentelor și să efectueze îmbunătățiri suplimentare în ceea ce privește colectarea veniturilor și controlul cheltuielilor. Portugalia trebuie să prezinte un calendar clar și să pună în aplicare măsuri pentru a lichida integral restanțele și a îmbunătăți eficiența sistemului său de sănătate, pentru a reduce dependența de transferuri bugetare a sistemului de pensii și pentru a asigura economii bugetare în restructurarea întreprinderilor de stat.

Articolul 2

Consiliul stabilește termenul-limită de 15 octombrie 2016 până la care Portugalia să ia măsuri eficace și să prezinte un raport Consiliului și Comisiei cu privire la măsurile întreprinse ca răspuns la prezenta decizie. Raportul include obiectivele urmărite pentru cheltuielile și veniturile publice și precizează măsurile discreționare atât de pe partea de cheltuieli, cât și de pe partea de venituri, precum și informațiile referitoare la acțiunile întreprinse în conformitate cu articolul 1 alineatul (5).

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Republicii Portugheze.

Adoptată la Bruxelles, 8 august 2016.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LAJČÁK